

Силабус
навчальної дисципліни
Методика викладання української літератури в закладах вищої освіти
2025-2026 навчальний рік

Освітня програма	035 Філологія (українська мова та література)
Спеціальність	035 Філологія
Предметна спеціальність	014. 01 українська мова і література
Галузь знань	03 Гуманітарні науки
Рівень вищої освіти	Другий (магістерський рівень вищої освіти)
Викладач	Бойко Юлія Сергіївна
Посилання на сайт	http://bdpu.org/faculties/ffsk/structure-ffsk/kaf-zar-lit/composition-kaf-zar-lit/harlan/
Контактний телефон	0956811382
E-mail викладача:	ys_bioko@bdpu.org.ua
Графік консультацій	п'ятниця, 11.00-12.00

Обсяг курсу на поточний навчальний рік:

Кількість кредитів / годин	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	Звітність
3 / 90	6	6	66	екзамен

Семестр: (2 семестр)

Мова навчання: українська

Ключові слова: Методика викладання, українська література, літературознавство.

Мета та завдання курсу:

Мета курсу полягає у вивченні специфіки викладання української літератури у вищій школі.

Завдання курсу:

- ознайомити магістрантів зі змістом освіти у ЗВО, подати відомості про наукові основи створення навчальних планів, програм та методичних посібників;
- сформувати вміння магістрантів організовувати та проводити лекційні та практичні заняття із зазначених вище дисциплін;
- навчити майбутніх викладачів раціонально й науково обґрунтовано організовувати самостійну роботу студентів;
- стимулювати науково-методичну творчість магістрантів, прагнення вдосконалювати свою педагогічну освіту, прищеплювати творче ставлення до викладацької праці;
- сформувати вміння майбутніх викладачів філологічних дисциплін правильно контролювати та оцінювати знання студентів;
- навчити раціонально добирати, а в разі необхідності підготувати наочність до занять відповідно їх пізнавальної мети;
- навчити своєчасно й уміло застосовувати технічні засоби навчання і засоби мультимедіа для проведення занять;

–ознайомити з кращим педагогічним досвідом викладачів ЗВО України, вчити застосовувати найбільш ефективні прийоми і методи навчання, що застосовуються в системі викладання навчальних дисциплін;

–сформувати у майбутнього викладача вміння керувати науковою роботою студентів (курсовою, кваліфікаційною);

–виховувати естетичну культуру художнього сприйняття тексту.

Компетентності та програмні результати навчання:

Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач	Програмні результати навчання
<p>ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p> <p>ЗК 3. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.</p> <p>ЗК 8. Здатність застосовувати набуті знання в практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК 10. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.</p> <p>ФК 5. Здатність використовувати досягнення сучасної науки в галузі теорії та історії української й англійської мов, теорії та історії української літератури в закладах середньої освіти, практиці навчання української й англійської мов і викладання української літератури.</p> <p>ФК 9. Здатність орієнтуватися в українському літературному процесі (від давнини до сучасності), спадщині письменників у контексті літератури, історії, культури, використовувати знання мови і здобутків світового письменства для формування національної свідомості, культури учнів, їхньої моралі, ціннісних орієнтацій у сучасному суспільстві.</p> <p>ФК 10. Здатність інтерпретувати й зіставляти мовні та літературні явища, використовувати різні методи й методики аналізу тексту.</p> <p>ФК 11. Здатність власною державницькою позицією, особистою мовною культурою, ерудицією, повагою й любов'ю до української</p>	<p>ПРЗ 1. Знає сучасні філологічні й дидактичні засади навчання української й англійської мов і української літератури.</p> <p>ПРЗ 2. Обізнаний із елементами теоретичного й експериментального (пробного) дослідження в професійній сфері та методами їх реалізації.</p> <p>ПРЗ 3. Знає основні функції й закони розвитку мови як суспільного явища, різномірневу (системну) організацію української й англійської мов та їх норми, особливості використання мовних одиниць у певному контексті, мовний дискурс художньої літератури й сучасності.</p> <p>ПРЗ 4. Знає провідні тенденції розвитку літературного процесу в Україні, специфіку його перебігу в культурному контексті, літературні напрями, течії, жанри, стилі, здобутки національної літератури, художні твори класики й сучасності у взаємозв'язках зі світовою літературою й культурою.</p> <p>ПРУ 1. Уміє працювати з теоретичними та науково-методичними джерелами (зокрема цифровими), видобувати, обробляти й систематизувати інформацію, використовувати її в освітньому процесі.</p> <p>ПРУ 3. Володіє різними видами аналізу художнього твору, визначає його жанрово-стильову своєрідність, місце в літературному процесі, традиції й новаторство, зв'язок твору із фольклором, міфологією, релігією, філософією, значення для національної культури.</p> <p>ПРУ 4. Володіє навичками атри-буції, розрізняє літературно-культурні епохи,</p>

<p>мови, літератури, історії виховувати національно свідомих громадян України.</p> <p>ФК 16. Здатність взаємодіяти зі спільнотами (на місцевому, регіональному, національному, європейському й глобальному рівнях) для розвитку професійних знань і фахових компетентностей, використання перспективного практичного досвіду й мовно-літературного контексту для реалізації навчально-виховних цілей.</p> <p>ФК 17. Здатність розуміти вимоги до діяльності за спеціальністю, зумовлені необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної, правової держави.</p>	<p>напрями, течії, жанри, стилі української літератури за їх сутнісними характеристиками й на тлі світового письменства.</p> <p>ПРУ 5. Порівнює мовні та літературні факти, явища, визначає їхні подібності й відмінності.</p> <p>ПРУ 6. Використовує гуманістичний потенціал української літератури для формування духовного світу юного покоління громадян України.</p> <p>ПРУ 7. Володіє основами професійної культури, має здатність створювати й редагувати тексти фахового змісту.</p> <p>ПРК 1. Формує комунікаційну стратегію з колегами, соціальними партнерами, учнями (вихованцями) та їхніми батьками із дотриманням етичних норм спілкування, принципів толерантності, творчого діалогу, співробітництва та взаємоповаги до всіх учасників освітнього процесу.</p>
--	---

Зміст курсу:

Тема 1. Методика викладання української літератури у вищій школі як навчальна дисципліна.

Тема 2. Методика викладання української літератури у закладах вищої школи у контексті Болонського процесу.

Тема 3. Система контролю та оцінювання знань у вищій школі.

Тема 4. Критерії оцінювання та контроль знань студентів.

Тема 5. Сучасний стан викладання української літератури у вищій школі: викладачі, програми, підручники.

Тема 6. Коротка історія методики викладання літератури в Україні. Основні педагогічні концепти Івана Франка про учіння літератури.

Тема 7. Праці Івана Франка про методику викладання української літератури.

Тема 8. Університетська лекція, її різновиди, завдання, переваги і недоліки.

Тема 9. Методика проведення практичних та семінарських занять.

Тема 10. Методика проблемних ситуацій у викладанні української літератури.

Тема 11. Самостійна робота студентів.

Тема 12. Виступи з рефератами та есе.

Тема 13. Науково-дослідна робота.

3. Структура навчальної дисципліни

Методи навчання: Лекція. Практичне заняття. Бесіда. Дослідницький метод. Метод виявлення реакції читача. Художня інтерпретація. Самостійна робота: домашні завдання.

Політика курсу (особливості проведення навчальних занять): від студента очікується здатність відповідати на питання за вивченим матеріалом, вміння аналізувати художній твір, обговорення дискусійних питань, виконання практичних завдань, самостійної роботи.

Технічне й програмне забезпечення/обладнання, наочність: персональний комп'ютер, проєктор, екран/інтерактивна дошка.

Система оцінювання та вимоги: Оцінювання знань студентів здійснюється на основі результатів поточного та підсумкового контролів. Підсумкова оцінка є сумою балів набраних під час поточного та підсумкового контролів і вираховується за 100-бальною шкалою.

Поточний контроль здійснюється під час практичних занять та виконання самостійної роботи. При оцінюванні на практичних заняттях враховується активна участь студентів у занятті, здатність відповідати на питання за вивченим матеріалом, вміння аналізувати художній твір, обговорення дискусійних питань, виконання практичних завдань. Під час виконання завдань, що виносяться на самостійне опрацювання важливим є вміння робити спостереження щодо загального розвитку української літератури 1910 – 1930-х рр., формулювати важливі та основні тези щодо обговорюваних тем, виразно читати напам'ять художні тексти.

Підсумковий контроль відбувається у формі екзамену.

Таблиця 1. Максимальна вага поточного та підсумкового контролю у балах

Вид контролю	Максимальна вага поточного та підсумкового контролю у балах	Частина підсумкової оцінки у балах	Підсумкова оцінка
Поточний контроль		50	100
Практичні заняття	30		
Самостійна робота (бесіда за запропонованими темами для самостійного опрацювання)	20		
Підсумковий контроль		50	
Екзамен:	50		

Таблиця 2. Розподіл набраних студентом балів під час поточного контролю

Види робіт	Кількість набраних балів			
	незадовільно	задовільно	добре	відмінно
Практичне заняття 1	0,5	1,5	3	5
Практичне заняття 2	0,5	1,5	3	5
Практичне заняття 3	0,5	1,5	3	5
Практичне заняття 4	0,5	1,5	3	5
Практичне заняття 5	0,5	1,5	3	5
Практичне заняття 6	0,5	1,5	3	5

Максимальна кількість набраних балів	3	9	18	30
---	----------	----------	-----------	-----------

Таблиця 3. Розподіл набраних студентом балів під час підсумкового контролю

Види робіт	Кількість набраних балів			
	незадовільно	задовільно	добре	Відмінно
Екзамен: Аспекти оцінювання				
Повнота розкриття теми: аналіз, порівняння і критичне узагальнення, знання історії літературного процесу	5	8	10	15
Адекватність наведених прикладів, знання художніх текстів	5	8	10	15
Аргументованість, логічність й послідовність відповіді, адекватне використання термінології науки; переконливість викладу	3	5	8	10
Знання світового контексту, культурного й історичного аспектів	3	5	8	10
Максимальна кількість набраних балів	16	26	36	50

Таблиця 4. Шкала оцінювання поточного та підсумкового контролю

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою		Оцінка за шкалою ЄКТС
	Для підсумкового семестрового контролю, що включає екзамен, курсову роботу, практику	Для підсумкового семестрового контролю, що включає залік	Для всіх видів підсумкового контролю
39-50	відмінно	зараховано	A (відмінно)
32-38	добре		B (добре)
26-31			C (добре)
21-25			D (задовільно)
14-20	задовільно		E (задовільно)

8-13	незадовільно	не зараховано	FX (незадовільно) з можливістю повторного складання
1-7	Незадовільно		F (незадовільно) з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Підсумкова оцінка є сумою балів, набраних за весь курс навчання та під час екзамену (50+50=100) та вираховується за національною шкалою та шкалою ЄКТС.

Таблиця 5. Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою		Оцінка за шкалою ЄКТС
	Для підсумкового семестрового контролю, що включає екзамен, курсову роботу, практику	Для підсумкового семестрового контролю, що включає залік	Для всіх видів підсумкового контролю
90-100	Відмінно	зараховано	A (відмінно)
78-89	Добре		B (добре)
65-77			C (добре)
58-64	Задовільно		D (задовільно)
50-57			E (задовільно)
35-49	Незадовільно	не зараховано	FX (незадовільно) з можливістю повторного складання
1-34	Незадовільно		F (незадовільно) з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Список рекомендованих джерел:

Базова

1. Бабійчук Т. Сучасна українська література: імена, теми, інтерпретація. *Українська мова та література в школах України*. 2018. №12. С. 21-28.
2. Борисенко В. Тестовий контроль знань студентів як практичний метод педагогічної діагностики у ЗВО. *Українська мова і література в школах України*. 2018. №10. С. 8–10.
3. Вітченко А., Вітченко А. Компетентнісний підхід у сучасній вищій освіті.: освітня інновація чи реформаторський симулякр доби постмодерну? *Вища школа*. 2019. № 4. С. 52–66.
4. Жила С. Літературно-мистецька вітальня як форма вивчення літератури у ЗВО. *Українська мова і література в школах України*. 2018. № 4. С. 28–33.

5. Задорожна О.М. Дистанційна освіта в Україні: реалії сьогодення. Освітній дискурс: збірник наукових праць. 2020. Вип. 24. С. 56–67.
6. Закон України «Про вищу освіту». URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>.
7. Захарова В. А, Роль сприймання художнього твору у процесі його реалізації. *Педагогічні науки.: теорія, історія, інноваційні технології: науковий журнал*. Суми: Вид-во Сум ДПУ імені А. С. Макаренка. 2017. №(70). С. 177–187.
8. Зборовська Н. В. Психологія і літературознавство: Посібник / Н. Зборовська. – К.: „Академвидав”, 2003. – 392 с.
9. Зонь В. В, Педагогічні засади формування професійної компетентності студентів національного університету. // Інтернет ресурс: режим доступу: http://elibrary.nubip.edu.ua/9945/3/Пед._засади_Зонь.pdf.
10. Клочек Г. Д. Літературна освіта в новій українській школі: стратегія і тактика реформування. *Дивослово*. К., 2017. Число 1. С. 7–11.
11. Клочек Г. Д. Літературна освіта в новій українській школі: стратегія і тактика реформування. *Дивослово*. К., 2017. Число 2. С. 2–11.
12. Коваль В. Умови формування професійної компетентності майбутніх вчителів-філологів як педагогічна проблема./Інтернет ресурс: режим доступу: http://zagpedagogika.at.ua/load/umovi_..._problema/1-1-0-289.
13. Концепція «Нова українська школа». Електронний ресурс. – Режим доступу : <http://chemerpil.hol.es/index.php/2014-01-31-17-11-41/normativno-pravovabaza/kontseptsiya-pova-ukrajinska-shkola>.
14. Концепція розвитку педагогічної освіти. Наказ МОН України No 766 від 16.07.2018 р. [Електронний ресурс] Режим доступу <https://mon.gov.ua/storage/app/uploads/public/5b7/bb2/dcc/5b7bb2dcc424a809787929.pdf>.
15. Микитюк В. Методика тестування знань та умінь з української літератури: *навчально-методичний посібник*. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2015. 224 с.
16. Микитюк В. Іван Франко і методика викладання української літератури: *навчально-методичний посібник*. Тернопіль: Навчальна книга Богдан, 2017. 200 с.
17. Мовчан Р. Літературна освіта в українській загальноосвітній школі: сучасний стан, виклики реальності, реформування. *Дивослово*. К., 2017. Число 1. С. 2–6.
18. Мойсеєнко Р. Компетентнісний підхід як основа підготовки майбутнього компетентного фахівця. *Молодь і ринок*. Дрогобич. 2018. №9. С. 42–48.
19. Наукові основи методики літератури. Навчально-метод.посібник / За ред. Волошиної Н. Й. – К.: Ленвіт, 2002. – 344 с.
20. Нікітіна А. В. Інформаційні технології в методичній підготовці майбутнього вчителя-словесника [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://nvd.luguniv.edu.ua/archiv/NN5/08navmvs.pdf>.
21. Пасічник Є. А. Методика викладання української літератури в середніх навчальних закладах: Навчальний посібник для студентів вищих закладів освіти / Є. А. Пасічник. – К.: Ленвіт, 2000. – 384 с.
22. Пархета Л. П. Методика викладання української літератури у ВНЗ: *Навчально-методичний посібник*. Умань: ФОП Жовтий О. О. 2015. 199 с.
23. Пахаренко В. «Щоб слово пломенем взялось...» Кілька міркувань про оновлення літературної освіти. *Дивослово*. К., 2017. Число 4. С. 12–14.
24. Про освіту: Закон України від 5 вересня 2017 р. Відомості Верховної Ради України. 2017. No 2145-VIII. 380 с.

25. Стратегія сталого розвитку «Україна – 2020». Указ Президента України від 2015 року №5/2015. Електр. ресурс/ zakon5.rada.gov.ua/laws/show/5/2015.
26. Теоретичні засади підготовки магістрів в умовах ступеневої педагогічної освіти//Інтернет ресурс: режим доступу: :<http://studentam.net.ua/content/view/7736/97>.
27. Теорія і методика навчання української літератури: актуальні проблеми. *Збірник наукових праць*. К.: Педагогічна думка. 2015.
28. Токмань Г. Л. Українська літературна освіта: з погляду вічності й у контексті сьогодення. *Дивослово*. К., 2017. Число 3. С. 2–6.
29. Шинкарук В. Основні напрями модернізації структури вищої освіти України. Офіційний сайт Міністерства освіти і науки України. <http://www.mon.gov.ua>.
30. Якимчук О. Роль освіти в становленні національної свідомості українського народу (на основі творчості М. Пирогова, М. Драгоманова, І. Франка). *Вища освіта України*. К. 2018. № 3. С. 34–38.
31. Яценко Т. О. Тенденції розвитку методики навчання української літератури в загальноосвітніх навчальних закладах (друга пол. ХХ-поч. ХХІ ст): *монографія*. К.: Педагогічна думка. 2016. 360 с.

Допоміжна

1. Андрущенко Віктор. Освіта як чинник подолання духовної кризи сучасної цивілізації. . *Вища освіта України*. К., 2018. №3. С. 5–13.
2. Астрахан Н. Буття літературного твору. Аналітичне та інтерпретаційне моделювання: *монографія*. К.: Академвидав. 2014. 432 с.
3. Бобало Ю. Інформаційні параметри системи забезпечення якості в закладах вищої освіти. *Вища освіта України*. К., 2018. №3. С. 14–28.
4. Василяшко В. Освіта в Україні: стан і проблеми розвитку. *Наука і суспільство*. К., 2017. – №7/8. С. 50–51.
5. Величко О. Розвиток рейтингового оцінювання діяльності науково-педагогічних працівників / О. Величко, В. Іващенко, О. Ясев, О. Рожков // *Вища школа*. – 2011. – № 3. – С. 78–84.
6. Воробієнко Н. Удосконалення практичної підготовки студентів у закладах вищої освіти. *Вища освіта України*. К., 2018. №3. С. 29–33.
7. Гриценюк І. Проектна діяльність як засіб розвитку підприємницької компетентності майбутніх кваліфікованих кадрів. *Вища школа*. 2019. №3. С. 45–53.
8. Дебич М., Гуменна О. Підвищення якості вищої освіти через інтернаціоналізацію навчального процесу – світова тенденція. *Вища школа*. 2019. №3. С. 54–61.
9. Дебич М. Мобільність студентів і якість вищої освіти в європейському освітньому і науковому просторі. *Вища школа*. 2019. №1. С. 34–50.
10. Жила С. Бачити художній твір як культурний універсум. Теорія і методика навчання української літератури: актуальні проблеми. *Збірник наукових праць*. К.: Педагогічна думка. 2015. С. 38–50.
11. Ковалюк Ю. Формування художніх смаків учнів старших класів на уроках літератури рідного краю. *Українська мова і література в школах України*. 2018. №1. С. 37–40.
12. Короденко М. Університетська наука: погляд у майбутнє. *Освіта України*. К. 2018. – 24 грудня. С. 7.
13. Косенко О. Європейський союз та Україна: спільне та відмінне у вищій школі / О. Косенко // *Вища освіта України*. – 2012. – № 1. – С. 81–86.

14. Літературознавчий словник-довідник. – К., 1997.
15. Лозова В.І. Лекції з педагогіки вищої школи: [навч. посібн.] / В.І. Лозова. – Харків : «ОВС», 2006. – 496 с.
16. Микитюк В. Про шкільну лектуру ЗНО та програму з української літератури (Погляд крізь призму Франкових сентенцій). Дивослово. К., 2015. Число 3. С. 2–7.
17. Микитюк В. «Конечність реформи учіння української літератури...» *Дивослово*. К., 2017. Число 4. С. 2-11.
18. Наєнко М. К. Історія українського літературознавства: Підручник / Н. Наєнко. – К.: Видавничий центр „Академія”, 2001. – 360 с.
19. Національна доктрина розвитку освіти України у ХХІ століття. – К : Шкільний світ, 2001. – 24 с.
20. Партико З. Як оцінювати українські виші? Шість пропозицій для вдосконалення цього механізму. *День*. К., 2019. 11-12 січня. С. 14–15.
21. Полінюк О. Типологічна класифікація видів проектів. *Українська мова і література в школах України*. 2018. №12. С. 9–12.
22. Ружицький В., Ротушинська А. Аналіз зарубіжних концепцій реалізації професійного навчання та їхній інноваційний матеріал. *Вища школа*. 2019. №4. С. 22–35.
23. Семенов О. Організація науково-дослідної роботи студентів філологічних факультетів педагогічних університетів / О. Семенов / Навчально-методичний посібник. – К.–Глухів: РВВ ГДПУ, 2002. – 96 с.
24. Сікорський П., Колодій І. Якість середньої освіти – основний чинник якісної вищої освіти. *Вища школа*. 2019. №9. С. 2–4.
25. Стріха М. Українська наука на шляху до Європи: здобутки, проблеми і перспективи. *Дзеркало тижня*. К. 2019. 12-18 січня. С. 1–13.
26. Шуляр В. І. Теоретико-методологічні засади сучасного уроку літератури в основній і старшій школі: *автореф. дис.... доктора пед. наук*. Херсон. 2015. 44 с.

12. Інформаційні ресурси

1. Бібліотека БДПУ (www.bdpu.org/library)
2. Інститут літератури ім. Т. Шевченка: <http://www.ilnan.gov.ua/index.htm>
3. Національна спілка письменників України: <http://www.nspu.org.ua>
4. Українська література: електронна бібліотека: <http://www.ukrlit.com.ua>
5. Енциклопедія української літератури: <http://www/proza.cjm/ua>
6. Українська бібліотека «Джерело»: <http://ukrlib.com>
7. EXLIBRIS – українська електронна бібліотека: <http://ukrlib.com>